

NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT VỀ BỆNH ĐẬU MÙA KHÍ

Bệnh đậu mùa khí là một bệnh do vi rút đậu mùa khí gây ra. Bệnh được phát hiện lần đầu tiên ở những đàn khí được nuôi để nghiên cứu vào năm 1958 và phát hiện ở người vào năm 1970. Theo tổ chức Y tế thế giới (WHO), trong đợt bùng phát dịch bệnh gần đây, từ ca bệnh đầu tiên phát hiện tại Anh vào ngày 13/5/2022, tính đến ngày 25/5/2022, thế giới đã ghi nhận hơn 158 trường hợp mắc bệnh và 117 trường hợp nghi ngờ tại 19 quốc gia, chưa ghi nhận trường hợp nào tử vong. Các ca bệnh được phát hiện đều không có tiền sử đi về từ vùng có dịch và các quốc gia ghi nhận ca bệnh chưa lưu hành dịch bệnh đậu mùa khí trước đây. WHO dự báo dịch bệnh đậu mùa khí sẽ tiếp tục gia tăng thời gian tới.

Bệnh đậu mùa khí thường gặp ở đâu?

Bệnh thường gặp ở Trung Phi và Tây Phi. Người mắc bệnh đậu mùa khí thỉnh thoảng cũng được ghi nhận ở các nước khác ngoài Trung Phi và Tây Phi sau khi di chuyển từ các khu vực có bệnh đậu mùa khí lưu hành.

Thời gian ủ bệnh: Từ 5 đến 21 ngày (thường từ 6 đến 13 ngày).

Triệu chứng:

Triệu chứng điển hình tương tự như bệnh đậu mùa: Sốt, đau đầu dữ dội, đau cơ, đau lưng, giảm năng lượng, sưng hạch và phát ban hoặc tổn thương da. Ban thường bắt đầu với 1 đến 3 ngày khởi sốt; có xu hướng tập trung ở mặt, lòng bàn tay và lòng bàn chân. Tổn thương da có thể phẳng hoặc hơi nổi, chứa dịch trong hoặc hơi vàng, sau đó có thể đóng vảy, khô và rụng vảy. Số lượng tổn thương da trên một người có thể dao động từ một vài cho đến vài nghìn nốt. Các tổn thương này cũng có thể gặp ở miệng, bộ phận sinh dục và mắt.

Triệu chứng điển hình thường kéo dài từ 2 đến 4 tuần và tự biến mất mà không cần điều trị. Tuy nhiên, ở một số người, chúng có thể dẫn đến các biến chứng nặng (như nhiễm trùng da, viêm phổi, lú lẫn, nhiễm trùng mắt có thể dẫn đến mất thị giác) và thậm chí là tử vong.

Bệnh thường diễn biến nặng ở trẻ sơ sinh, trẻ em, phụ nữ có thai hoặc người bị suy giảm miễn dịch.

Đường lây truyền:

- Từ động vật sang người: Bệnh có thể lây từ động vật sang người khi người có tiếp xúc với động vật nhiễm bệnh. Vật chủ bao gồm: Động vật gặm nhấm, thú có túi và động vật linh trưởng.

- Từ người sang người: Bệnh có thể lây từ người sang người khi tiếp xúc gần với người có triệu chứng, lây qua vết thương, dịch cơ thể (như dịch, mủ

hoặc máu từ tổn thương trên da), giọt bắn và qua tiếp xúc với các vật dụng, đồ dùng bị nhiễm mầm bệnh (như quần áo, ga gối, khăn mặt, dụng cụ ăn/bát đĩa...).

Vết loét, tổn thương hoặc chỗ đau trong miệng cũng có nguy cơ làm lây nhiễm, nghĩa là vi rút có thể lây qua nước bọt.

Vi rút cũng có thể lây từ mẹ sang con qua rau thai trong thời gian mang thai hoặc từ cha mẹ nhiễm bệnh sang con trong hoặc sau khi sinh do tiếp xúc trực tiếp da với da.

Hiện chưa rõ người không có triệu chứng có thể làm lây bệnh hay không.

Đối tượng có nguy cơ mắc bệnh đậu mùa khi?

Bất cứ ai có tiếp xúc gần với người có triệu chứng bệnh hoặc với động vật nhiễm bệnh đều có nguy cơ nhiễm bệnh.

Người có tương tác gần gũi với người có nguy cơ làm lây nhiễm bao gồm cán bộ y tế, người nhà và bạn tình có nguy cơ nhiễm bệnh cao hơn.

Cần làm gì khi nghi ngờ mình mắc bệnh đậu mùa khi?

Cần liên hệ ngay với cơ sở y tế gần nhất để được tư vấn, xét nghiệm và chăm sóc y tế khi nghi ngờ mắc bệnh hoặc tiếp xúc gần với người mắc bệnh đậu mùa khi.

Các biện pháp phòng bệnh:

Để phòng, chống bệnh đậu mùa khi, Bộ Y tế khuyến cáo:

- Tránh tiếp xúc gần gũi với người mắc bệnh đậu mùa khi, tránh tiếp xúc trực tiếp với vết thương, dịch cơ thể, giọt bắn và các vật dụng, đồ dùng bị nhiễm mầm bệnh.

- Thường xuyên rửa tay sạch bằng xà phòng và các dung dịch sát khuẩn thông thường.

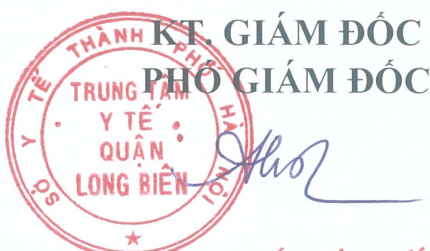
- Che miệng khi ho, hắt hơi.

- Người có các triệu chứng của trường hợp nghi ngờ, cần chủ động liên hệ với cơ sở y tế để được theo dõi, tư vấn kịp thời.

- Người có các triệu chứng của trường hợp nghi ngờ cần chủ động tự cách ly và tránh quan hệ tình dục; người xác định mắc bệnh phải được cách ly y tế đến khi điều trị khỏi bệnh.

- Người đến các quốc gia có lưu hành dịch bệnh đậu mùa khi cần tránh tiếp xúc với động vật có vú bị bệnh như: Động vật gặm nhấm, thú có túi, động vật linh trưởng (chết hoặc sống) có thể chứa vi rút đậu mùa khi, không nên ăn hoặc tiếp xúc với động vật hoang dã, không ăn thịt động vật chưa nấu chín kỹ hoặc ăn các sản phẩm của động vật bị nhiễm bệnh.

Nguồn: <https://www.who.int>, <https://moh.gov.vn>

PHÓ GIÁM ĐỐC
Nguyễn Khắc Thủy

PHÒNG KHNV

Người viết

Nguyễn Phú Xuân
Nguyễn Phú Xuân